

[Armar och händer](#)

Plexusskada hos nyfödda barn

När ett nyfött barn inte kan röra på axeln, armen eller handen kan det bero på en så kallad plexusskada. Det är en skada på de nerver som styr musklerna och känseln. Skadan kan inträffa under en komplicerad förlossning.

En plexusskada är ovanlig och läker ofta av sig själv. De flesta barn blir helt bra inom några månader.

När ett nyfött barn efter förlossningen inte vill röra en arm kan det också bero på ett benbrott. Du kan läsa mer om det i texten [Skelettskador hos nyfödda](#).

Hur uppstår en plexusskada?

Skadan kan till exempel inträffa om barnets axel fastnar på väg ut under förlossningen. Då behöver man snabbt få ut barnet för att hen inte ska få syrebrist. När barnet då föds fram kan nerverna bli så utsträckta att de skadas. Då slutar signalerna som nerverna leder till och från hjärnan helt eller delvis att nå fram.

En plexusskada innebär något av följande:

- Nerverna har blivit uttänjda.
- Nerverna är avslitna.
- Nerverna är utdragna ur sitt fäste i ryggmärgen.

I de flesta fall är nerverna uttänjda. Det innebär att skadan är liten och nerven läker då av sig själv.

Symtom

Det första symtomet hos ett barn med en plexusskada är oftast att armen är förlamad.

Lite senare brukar armen få en särskild ställning. Då kan barnet få ett eller flera av följande symtom:

- Armbågen är sträckt.
- Armen är roterad inåt.
- Handleden är böjd.
- Fingrarna är böjda.

Ibland kan hela armen och även handen fortsätta att vara förlamade, men det är ovanligt.

Vanligtvis läker nerverna av sig själv och då försvinner symtomen oftast inom två till tre månader.

Barnets känsel i armen är påverkad, men hur mycket barnet känner av skadan är olika. Ibland kan barnet verka ha ont, men det är ovanligt. Har barnet ont kan det bero på att hen också har ett benbrott i nyckelbenet eller överarmen.

Symtom under uppväxten

Barn som inte blir helt bra under de första två till tre månaderna får oftast en bestående nedsättning. Det innebär att

armen inte går att röra på samma sätt som den opåverkade armen. Ibland kan axelleden bli stel, vilket gör att den inte går att röra fullt ut i alla riktningar. Det är också vanligt att armbågen inte går att sträcka ut helt. Barnet kan också bli svagare i armen eller få svårare att samordna rörelser.

En plexusskada kan ibland påverka hur mycket armen och skuldran växer. Det betyder att den ena sidans axel och arm kan bli något mindre jämfört med den andra sidan.

När och var ska jag söka vård?

En plexusskada upptäcks oftast när läkaren undersöker barnet efter födseln. Ni får kontakt med en fysioterapeut som följer barnets utveckling regelbundet. Fysioterapeut kan ibland även kallas för sjukgymnast.

Ni får en [remiss](#) till en specialistmottagning om barnet inte kan röra båda armarna på samma sätt när hen är två månader. Då gör vårdpersonalen på specialistmottagningen en utredning och bedömer vilken behandling barnet behöver.

Kontakta en barnklinik om ditt nyfödda barn har symtom som kan tyda på en plexusskada och du inte har fått någon diagnos eller förklaring i samband med förlossningen.

Kontakta en [vårdcentral](#) om ni har flyttat till Sverige från ett annat land och barnet har en plexusskada eller symtom som kan tyda på en plexusskada.

Undersökningar och utredningar

Det nyfödda barnet får gå på regelbundna undersökningar hos läkare och fysioterapeut som bedömer barnets förmåga att röra armen. Barn som har kvar nedsatt förmåga kommer att följas upp på specialistmottagningen regelbundet under uppväxten så länge som hen har kvar skillnader mellan de båda sidorna.

En [undersökning med magnetkamera](#) kan behövas inför en eventuell nervoperation om barnet har en allvarigare plexusskada. Senare kan en undersökning med [datortomografi](#) behövas för att se hur barnets leder har utvecklats.

Det är bra om du som förälder är uppmärksam på eventuella förändringar i hur barnet kan röra sin arm eller hand. Skriv gärna egna anteckningar eller filma barnet.

Behandling

Behandlingen av en plexusskada beror på hur allvarlig skadan är. Oftast är det viktigaste att hålla barnets leder rörliga i väntan på att musklerna börjar fungera.

Hjälp barnet att träna lederna

En fysioterapeut ger dig instruktioner om hur du ska hjälpa barnet att röra lederna för att undvika stelhet. Det är viktigt att träna de rörelser som barnet inte kan göra själv.

En arbetsterapeut ger dig också råd om hur du kan uppmuntra och hjälpa barnet att använda armen i sin vardag, till exempel genom lek. Arbetsterapeuten kan förskriva olika typer av hjälpmedel om det behövs. Det kan till exempel vara skenor för att motverka och behandla stelhet. Skenorna kallas också ortoser.

Om barnets arm inte blir helt bra blir det tydligare senare under uppväxten vilka muskelgrupper som är svagare och vilka leder som lätt blir stela. Då behövs mer specifik träning och behandling.

Operation

Det är ovanligt att ett barn med en plexusskada behöver opereras. Men det kan vara nödvändigt om nervskadan är allvarlig och inte kan läka av sig själv. Resultatet blir oftast bättre om operationen sker inom de första tre till sex månaderna.

Operationen går vanligtvis till på något av följande sätt:

Läkaren reparerar den skadade nerven.

- Läkaren lagar den skadade nerven med en frisk nerv som oftast tas från barnets underben.

Vilket sätt som används beror på om nerven är avsliten eller utdragen från sitt fäste.

Beroende på hur barnets rörelseförmåga utvecklas kan hen behöva opereras senare under uppväxten. Till exempel kan barnets axel bli stel och då kan en operation bidra till att öka rörligheten i den.

Kejsarsnitt om du ska föda en gång till

Rekommendationen är att du får föda med kejsarsnitt om du blir gravid och redan har ett barn med plexusskada.

Att leva med en plexusskada

Barnet kommer troligen att ha kvar besvär om hen har en plexusskada som inte blivit helt bra inom två till tre månader efter förlossningen. Besvären kan finnas kvar under resten av livet. Det är typen av plexusskada och hur allvarlig den är som avgör hur mycket besvär eller funktionsnedsättning barnet får. Skadan kan också påverka armens storlek.

Ibland kan barn med en allvarligare skada ha svårt att göra saker som kräver två händer eller armar. Det finns olika anpassningar att göra i skolan beroende på ditt barns behov.

Viktigt att prata och lyssna

När ditt barn undrar över sin funktionsnedsättning är det viktigt att prata om skadan på en nivå som passar för barnet. Vilka frågor och funderingar barnet har brukar vara olika beroende på hur gammal hen är.

De allra flesta barn med en plexusskada mår bra och kan för det mesta delta i samma slags aktiviteter som sina jämnåriga. Men tonåren kan ibland vara en känslig period. Barnet kan till exempel tycka att det är jobbigt om det syns att den påverkade armen är mindre än den andra. Det är viktigt att du som förälder finns där och kan lyssna och prata med barnet. Det finns hjälp att få om barnet mår psykiskt dåligt av sin funktionsnedsättning.

Att få ett sjukdomsbesked

Som förälder eller närstående till ett barn med en plexusskada är det vanligt att känna sig ledsen eller orolig över barnets skada. Ibland kan man behöva prata om förlossningen, vad som hände och varför. Då kan du ta kontakt med förlossningskliniken där barnet föddes.

Vårdpersonalen på specialistmottagningen kommer att följa barnets utveckling regelbundet om hen inte har blivit helt bra i en tidig ålder. Kontakten kan vara glesare under vissa perioder och tätare under andra perioder under barnets utveckling. Men du kan alltid vända dig till vårdpersonalen för att få stöd och svar på frågor.

Påverka och delta i ditt barns vård

Du kan [söka vård på vilken vårdcentral eller öppna specialistmottagning](#) du vill i hela landet. Ibland krävs det [remiss](#) till den öppna specialiserade vården.

Barn ska ha möjlighet att vara delaktiga

Det finns ingen åldersgräns för när ett barn kan ha inflytande över sin vård. Barnets möjlighet att [vara delaktig](#) beror på barnets mognad.

Ju äldre barnet är desto viktigare är det att hen får vara delaktig i sin vård. För att kunna vara aktiva i vården och ta beslut är det viktigt att du som vuxen och [barnet förstår den information ni får av vårdpersonalen](#). Ställ frågor om det behövs. Ni ska till exempel få information om behandlingsalternativ och [hur länge barnet kan behöva vänta på vård](#)

Ni har möjlighet till [tolkning till andra språk](#) om någon av er inte pratar svenska. Ni har också möjlighet till [tolkhjälp om någon av er till exempel har en hörselnedsättning](#).

Ditt samtycke är viktigt

När du har fått information om vilka alternativ och möjligheter till vård du har kan du ge ditt samtycke eller på något annat sätt uttrycka ett ja. Det gäller även [dig som inte är myndig](#).

Du kan [välja att inte ge ditt samtycke till den vård som du erbjuds](#). Du får också när som helst ta tillbaka ditt samtycke.

Du kan få en fast vårdkontakt

Du kan få en [fast vårdkontakt](#) om du har kontakt med många olika personer inom vården. En fast vårdkontakt är en person som bland annat hjälper till med att samordna din vård.

MER PÅ 1177.SE

- [Så fungerar nervsystemet](#)
- [Skelettskador hos nyfödda](#)

Senast uppdaterad:

2023-02-09

Redaktör:

Therese Erixon, 1177.se, Region Västerbotten

Granskare:

Per Wahlström, handkirurg och ortoped, Norrlands universitetssjukhus, Umeå

mer på 1177.se

[Så loggar du in på 1177](#)

För att logga in på 1177 behöver du ha en e-legitimation, antingen BankID eller Freja+.

1177 – tryggt om din hälsa och vård

På 1177.se får du råd om hälsa och information om sjukdomar och vilka mottagningar du kan kontakta. Logga in för att läsa din journal och göra dina vårdärenden. Ring telefonnummer 1177 för sjukvårdsrådgivning dygnet runt. 1177 ger dig råd när du vill må bättre.

1177 på flera språk

|

Om 1177

|

Kontakt

|

[Behandling av personuppgifter](#)

[Hantering av kakor](#)

[Inställningar för kakor](#)

1177 – en tjänst från [Inera](#).